

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, év-
negyedre 3 ft o. e.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresz-
tesy Pál urak kereskedésében, hol egyes szá-
muk is kaphatók.

Szerkesztői szállás: béiső-tordanocza 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet
hátsó részében.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr
s egyszerű beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadóhivatal-
ban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-
kereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Királyutca
60. sz.) Bécsben: Haasenstien és Voglernek (Neu-
er-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnak (Wollzeile 22.
sz.) Rudolf Mossé off. Zeitungs-Agen (Stadt, Seiler-
stätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttg.
Nyitási órák: sora után 20 kr. előleg be-
küldése mellett a szerkesztőséghez címzendők.
Előzetesek s hirdetések díjak a vitézkől a
szerkesztőséghez küldendők be.

Előfizetési feltételek „Kolozs. Közlöny“ 1872-iki folyamára:

11 óra 11 ft o. e.
félre 6 " " "
évnegyedre 3 " " "
egy óra 1 " " "

Az előfizetés minden hó 15-től megújítható.
Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztő-
ség, Demjén László ur könyv- és Keresztény Pál
ur papírkereskedése.

Az előfizetési pénz a szerkesztő-
séghez küldendő be.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

Néhány szó a bankügyi vita végéről.

Pest, febr. 22.

A képviselőház tegnapi ülésében Lónyay
gr. miniszterelnök és Kerkapoly pénzügyminiszter
illusztrálták a kormány azon álláspontját, melyet a
bankügyben elfoglalt, s azon irányt, melyet követni
szándékszik.

Örömmel constatálhatjuk, hogy ebben jobb-
és balpárt egyaránt megnyugodhatik, miután a
Deák-párt ép úgy, mint kormányunk egy percig
sem téveszti szem elől az ország érdekeit, a köz-
vélemény óhaját.

Mindkét miniszter beszédéből kitűnik, hogy
a végczél az önálló magyar jegybank felállításá,
még pedig szilárd érczalapra fektetve.

Csak az átmeneti intézkedések van parla-
menti pártjaink közt véleményeltérés.

Ghyecz és elvtársai a valuta helyreállítását
nemcsak könnyű dolognak tartják, hanem rögtön
kivitelnek: ellenben a Deák-párt, a kormány tiszta
öntudatával bír az átmeneti intézkedések kényes
voltának, nagy nehézségeinek.

A miniszterelnök beszédéből kitűnik, hogy
ő már 1867-ben tervezte a valuta rendezését, az
önálló magyar bank felállításának előkészületeit.
Ugyan ő kimutatta, hogy a valuta rögtönzött hely-
reállítása roppant crizist idézne elő a köz- és ma-
gánviszonyokban, s nemhogy 5—6 millió hasznot
hozna az országnak, hanem a terüht az adózók
vállaira tenné át, s 5 millió kamattal terhelné
az ország költségvetését. Ezért arra figyelmeztetett
ismételve, hogy e kérdésnél óvatosan, az ország
valódi érdekeit szem előtt tartva kell eljárni, párt-
érdek mellőztével látolva meg a körülményeket,
az intézkedések czélyszerűségét.

Kerkapoly különösen arra is figyelmeztette
a házat, hogy ha pártkülönbség nélkül állanak a
kormány mögött, a bankkérdés keresztülvitele ke-
vesébbé válnék nehezebbé.

Hanem az ellenzék czélyszerűbbnek látta e
kérdésben is pártszempontból indulni ki, a helyett,
hogy a bécsi pénzkirályokkal szemben a ház egye-
temes votumát engedte volna látba vetni; így
azután Trefort javaslata csak 58 szavazattöbbség-
gel fogadtatott el.

TÁRCZA. PÁRTKÜZDELMEK.

(Korrajz.)
Irta:
Komáromy Ferencz.

— Alig, hogy kiértem a havasba, azonnal
értesültem, hogy a fitkos szombatosok és széné-
getők ismét csoportoznak, hogy arabiai tudósnő s
egy lengyelországi zsidópap összetereli őket időn-
ként a hegyek nyilásaiban.

— Majd szétugraszjuk a söpredéket hajtó
vadászattal.

— A pásztorfiu megígerte, hogy hozzájuk
vezet. Andor a vén vadász volt velem, s miután a
csaknem alkonyig üldözött őket végre eljöttünk,
megindultunk a pártosok fitkos gyűhelyére a „Si-
monlaka“ felé.

— Nem pártosok azok Gábor deák, hanem
pénzszalók és népmítók. Zinka a kaczer kuruzs-
lóné úzi babonás mesterségét, s minthogy a sík-
földről kiiltottam őket, most a havasban keresnek
menedéket.

— A látvány meglepő volt — folytatta az
ifju, nem engedtetvén megzavartatni magát előa-
dásában. A telehold búbasjon világotlalt a kö-

A „Kol. Köz.“ eredeti távsürgönye.

Konstantinápoly. Salonichban ha-
dikikötőt állítanak. A táborkar fejevé Mahu-
med basa nevezetett ki, s az egész ujra
szerveztetik.

Zágráb. A választások csak néhány
hó múlva fognak elrendeltetni.

Legujabb táviratok.

Konstantinápoly, febr. 22. Az osztrák-magyar
ügyviselő, gr. Ludolf, meghitelező iratát a szultánnak át-
nyújtva, jelentőségteljes beszédet tartott, melyre a szul-
tán fellépett keltő szavakkal válaszolt. A szultán Ausz-
tria-Magyarországot Törökország barátságos szomszéd
államának nevezte.

Konstantinápoly, febr. 22. A patriarcha felszólította
a bolgárokat, hogy a három püspököt 60 nap alatt de-
savonálják, iránta bizalommal viselkessenek és hozzá
visszatérjenek — vonakodás esetében excommunicatióval
feyegyekt.

Eszrevételek, a 40-es bizottság munkálatának 5-ik czikkéhez.

Minthogy a városi szervező 40-es munkálat 5-ik
§-nek akkora fontosság lett az utolsó napokban tulajdo-
nitva, talán nem fog ártani, egy kis tárgyilagos megvi-
tása annak, hogy melyik párt járt tehát el helyeseb-
ben, az a többség-e, mely megteremtette, vagy az a ki-
sebbség, mely kihagyott határozta.

Eltekintve attól, hogy a 8-as bizottság munkálatá-
nak félbeszakadását ezen 5-ik cikk okozta-e vagy nem,
azt sem vitatva, hogy személyeskedés volt-e e cikknek
szülő oka vagy nem, csupán a dolog érdeméhez kívánok
szólni.

Ugy a coullissák mögött, valamint nyilvánosan
csak két indok volt felhozva, ezen cikk védelmére, t. i.
Szamosujvár is így csinálta, és hogy azt a tisztviselőt
kötelessége teljesítésére csak ezen intézkedéssel lehet
reászoritani. Amde, ha e felfogás mellett még a böl-
sebbek is csak ennyi argumentumot tudnak felhozni,
ezeket senki sem tarthatja olyan okoknak, melyekért az
embernek személyes jogai, (még ha az illető ember
véletlenül mindjárt városi tisztviselő is) minden alkot-
mányos fogalom és szokás, legtöbb más városok, me-
gyék példájával ellenkezőleg ennyire megosonkították;
pedig ezen cikknek félremagyarázhatlan szavai, hogy
minden más hivatal és foglalkozás meg legyen tiltva,
mely időhöz és helyhez van kötve, egyebet nem ered-
ményezhetnek, mint azt, hogy egy városi tisztviselő fel-
tétlenül, mindentől el van vonva. Olyan foglalkozás
vagy hivatal a világon nincs, mely időhöz és helyhez ne
lenne kötve, mivel minden ténykedésre physical idő és
hely okvetlenül szükséges, tehát ezen szövegezzel az
a tisztviselő mindentől el lenne zárva, akár öszelűkö-
zik, akár nem hivatalával, a netaláni kettős munkásság.

Tisztelem én Szamosujvárt és a mi tisztelni való,
elfogadom és megtanulom a jót akárhonnan is, (ámbar a
két város közti különbségnél fogva, jobban vette volna
ki magát, ha Szamosujvár utánozza, a fővárosi jelleggel
bíró, eddigelő vezérszerephez szokott, és jó vezetés mel-
lett valóban vezérkedhet Kolozsvárt még a jobban is,
mint megfordítva,) olyan dologban pedig a mi helytelen,
a másra hivatkozás nemcsak argumentumul né nem ve-

szirtrepedésbe, mintegy harminczan voltak alant
setét mogorva alakok. Összejvetelüket áhitatos-
sággal kezdték. A zsidó pap Szent-János meny-
nyei jelenetekről irt könyvét magyarázta, szónok-
lata közben feljajdult a hitüldöző Rákóczyak ellen:
elmondta, hogy ennek atyja volt, ki a balázsfalvi
áhitatosokat szétugraszította, Pécsi Simont notázta,
hogy azt megemésztette az ur az ő szájának lel-
kével, ezt pedig emészte meg a gyehenna, s mond-
janak átkot fejére Szent-Pál és Szent-János. Végre
az egész gyülekezet Barcsai Akost éllette.

Lázár futyörészett, mintha az elbeszélte ese-
ményt kevés figyelemre méltaná, de arca elseté-
tült, mint midőn viharterhes felhők tornyosulnak
az egen, s lovának oly hatalmas sarkantyulókést
adott, hogy az majd kiugrott borból.

Jól tudta ő, hogy Cserei Mihály uram alat-
tomban szitogattja a belhábóru tüzet, de a föllépés-
nek még nem látta idejét, a maros-vásárhelyi or-
szágyűléstől várt és remélt mindent.

Haladtak tehát... jótova haladtak, s a ko-
moly esendet csak a lovak patkói s a köveken
nyargoló folyamhullám csapkodásai zavarták.

Mindketten saját gondolataikkal voltak elfog-
lalva.

Az ifju aggódva gondolt rá, hogy gyámaly-
jának nem fedezett fel mindent. Nem mondta el,
hogy ez alkalommal a hires jósnővel jövendöltetett
is magának, és hogy élete is veszélyben forgott.

Hibául rótt fel magának azt is, hogy ezen
ábrándos vágya kielégítéséért mielt koczázattatja

hétő, de nagyon sajtyszerű és jellemző. Ha csupán
mint kellett, miért nem lettek utána az azon legtöbb
tekintélyes városok és megyék, melyek szervezetében
a tisztviselőkre nézve ilyenmő analéma kimondva
nem lett.

Hogy ezen 5. §. téves, fogalom alapján áll, és
czélhoz nem vezető eszköz, már onnan is látszik, hogy
ezen eljárást más városok, megyék nem követték, nincs
meg Pesten, Debreczenen, Nagyváradon, Szegeden,
Szabadkán, Kassán; a megyékben általában véve sehol,
pedig csak nem lehet feltenni, hogy ezen városok mind
saját érdekek, az általános közjó ellen és minden meg-
fontolás nélkül eselekedtek. Ezek többnyire vezérkedő
városok, de nem kívánták a jelenlegi és jövendőbeli sa-
ját tisztikarukat azzal megbélyegezni, hogy azokat csak
így lehet kötelességük teljesítésére reahajtani, ha min-
den más munkakörtől elzáratnák, közügyektől, társada-
lomtól merőben izoláltatnák.

Az ilyen tonsurás elszigeteltség nem is ad a gyarló
agyhoz egy Kóntingyi eszet sem, az indolens lusta kez-
zet pedig úgyszerefebben, buzgalomban, szorgalomban
nem gyarapítandja.

Az ilyen principium faraghat rövid idő alatt egy
csoport tollragó, szolgálalkú, fejbőlítő, munkaképtelen
vasallust; de önzetes, munkás, tehetséges tisztviselőt bi-
zonyosan nem teremt soha; pedig nem hiszem, hogy
ezután olyan képviselők lehessen Kolozsvárnak, mely
tisztikarát az emberek előbb említett fajából kívánna to-
borzani.

A tapasztalás azt bizonyítja, hogy a ki többre vál-
laikozik, rendezes többre is képes, míg ellenkezőleg
akárhány hivatalnok van, azt hiszem, sokan ösmernek
ilyeneket, kik a legegyszerűbb dolgok, legszerényebb
kötelességet sem képesek egészen elvégezni, pedig a hi-
vatalos óra eltelté előtt, ott nem hagynák hivatalukat,
ha a város minden harangját félrevernék is.

Nem az a módja tehát annak, hogy zárdai falak-
kal vegyük körül azt a szegény párt, kit tisztviselőnek
neveznek; nem így kell biztosítani azt, hogy az egyén
pontosan s jól dolgozzék, hanem úgy, hogy méltányos,
korszerű, jó díjazás mellett, ha az eddigiek munkássá-
gával már megelégedve nem lehetnek, válasszon a kép-
viselőt munkaképesebb, megbízhatóbb, pontosabb, szor-
galmasabb egyénnek tisztviselőül, (ha már az eddigiek
felett it is úgy elkivánták torni a pálcát, mint ezt a
40-es munkálat egyik védője szemtől-szemekbe meg-
tette,) készítsenek helyes munkafelosztást, mi közigaz-
gatásunknál talán az utolsó évtizedekben soha sem tört-
ént meg, ügyeljék fel, bírálják meg, de nem mint ed-
dig, hanem szakértelemmel és mindig igazságosan a
teljesített munkát; a hanyagot kötelessége pontos telje-
sítésére szorítsák rá, és kezökben a hatalom, a meg-
bizhatatlant, munkaképtelent, kellő feddés, szigorú bü-
ntetés után bocsássák el, ha meg kell lenni; állítsák meg
ezt, ez czélra vezet, ez biztosítja a kellő, a jó, pontos
munkát; de ne hozzanak törvényt a munkaszabadság,
munka általi nemesedés, munka általi közgyarapodás
ellen, olyan rendszabályt, mely az egyénben minden
munkaerőt, ügyszerelet, jóakaratot, előretörékvést már
a priori megbénít, vagy épen örökre leigáz. Ez a szol-
gaság napjaiban sem volt a városi tisztviselőkre alkalm-
mazni, mi szükség van most erre a haladás, az alkot-
mányos fejlődés korszakában, midőn minden munkaerőre
kétszeresen szükség van, midőn egy is annyira kevesen
vagyunk, és ezek között még kevesebbek a hivatottak.

Mi lett volna az emberiségből, de különösen a ma-
gyar nemzetből, irodalmunkból, köztinteteinkből, egy-
leteinkből, ha a közpálya embereinek a hivatalos első
kötelességén kívül álló munkásság, ténykedés mindég
és minden közpályán, (mint ennek az osztó igazságnál
fogva történni kellett volna) így be lett volna tiltva.

De nem is lehet érteni, hogy miért kell épen a
tisztviselőnek, és itt is csak a városnak, mert a megyei
és állami tisztviselőknak, ha dolgaikat elvégezték, sőt ha
nem végezték is el, szabad foglalkozni akár mivel, ilyen
valóban megalázó megszorítások között lenni; hiszen a
társadalomnak több factorai is vannak, ezek is csak olyan
hivatalnokai, szolgálói a körnek, városnak, felekezettnek,
szóval a társadalomnak, mint az a tisztviselő. Azokat
sem mentette fel senki kötelességük mentől jobb, mentől
lelkismeretesebb, eredménydusabb teljesítése alól. Azok-
nak sem kevésbé fontos hivatásuk van, sőt némelyike
sokkal fontosabb, mint egy városi tisztviselő állása. Miért
nem kívánja meg tehát a társadalom a tanártól, hogy
egyedül szakmájának szentelje minden percét? miért
nem követeli meg a lelkészétől, hogy mindig csak szel-
lemi ügyekkel foglalkozzék? miért nem követeli ezeket
akkor, midőn primitív közmivvelődési állapotok a napról-
napra jobban terjedő vallástalanság és embernek ezek
által fenyegetett, ugynevezett lelki boldogsága nem kevésbé
fontos, mint egy közigazgatási tisztviselő teendője. Ta-
lán ez állapotok is megérdemelnék, hogy a tanár a kö-
telezett egy óra helyett, adja a másodikikat ingyen, a lel-
kész, ki nek, ha igazán pap, éjjel-nappal tart hivatalos
órája, egyszer helyett prédikáljon kétszer, buzdítson ok-
tasson háromszor, és ingyen.

Azonban ezt egyik sem teszi, de nem is igen lehet
tőlök követelni, ha mélyebben bethatunk a kérdésbe,
mert a haladás igényei és a napról-napra növekedő rop-
pant drágaság miatt, már egy pályán sem lehet az ember
elégge és annyira díjazva, hogy kötelességével
nem ellenkező, hivatását nem zavaró, külön munkásság
becsületos jövedelme bárkinél is el ne férne; sőt a leg-
több képzett egyén a kettős, vagy több munka körre
egyenésen reá van utalva, ezért hozta bizonyosan az ál-
lam és majd minden privát- és pénziatézet dívatba azt,
hogy a hivatalnoknak délutánja szabad, és én is azt hi-
szem, hogy ezen institutio jobb munkát, becsületesebb
hivatalnokot eredményez és kevesebb nyomort, defrau-
datiót, de bizonyosan több értelmi és munkaképességi fej-
lést fog ezen haladó rendszer a jövő statistikájában fel-
mutatni, mint eddig.

Nagyon sajtyszerű dolog is az, hogy a megyei,
városi főispánok nagyobb és kisebb rangu államhiva-
taluok, tanárok, orvosok, ügyvédek, papok, mérnökök,
errdősök, sőt utóbbi időben még a katonák is viseltek
más intézeteknél előnökséget, lehetnek igazgatók, választ-
mányi tagok, szerkesztők szóval akármiféle munkabért
dolgozó társak; pedig mindezek időhöz és helyhez van-
nak kötve sőt némelykor az egyenes kötelességgel is
összeülközhetnek; de azért mindezen állásu egyének
nincsenek a többi munkaágtól teljesen eltiltva, mert az
önerzetre, becsületezésre is kell bizoni valamint ha társa-
dalomban akarunk élni.

A mint látjuk vallalkozik is mineuki a szellemi
vagy anyagi haszonért minden téren mindenre sőt látunk
akárhányat helyzetével, állásával merőben ellentétesen
külömböző csoportokban pénzért vagy befolyásért küz-
deni le a makra pipás kortességig.

Miért kívánja tehát a 40-es bizottság a személyes
jogoktól feltétlenül, akár ellenkezik akár nem állásuk-
kal épen azokat megfosztani, kikre annak idejében va-
gyonok kezelését bizandják, s egyszerűval teljes bizalmuk-
kal ajándékozandják meg? érteni nem lehet.

Miért tiltani a szegény városi tisztviselőt a kü-
lön munkától és ezáltal jobb megélhetéstől csak Kolozs-
várt, akkor, midőn majd minden megyei városi, és át-
lában minden állami hivatalnok fel a ministerig nemcsak
országgyűlési követ is lehet egyszerűval sőt ugyanakor
2—3 annyi fizetést javadalmat húzott sok szerencsés
halandó más intézetektől, mint a mennyi fizetése volt, az
országától, pedig nem lehet állítani, hogy ezeknek mind
kevesébb fontos kötelességök volt, mint a mi tisztviselő-
inknek van.

Nézetem szerént minden polgári jelleggel, önzert-
tel bíró városnak épen ellenkezőleg nem oda kellene
mükdöni, hogy tisztviselője mindentől izoláltassék, ha-
nem oda kellene törekednie mint a megyék, más városok
sőt az állam teszi, mentől több munkakört, befolyást
kellene szerezni tisztviselőik számára, hogy azok mentől
több érdeket ösmerjenek és képviseljenek; mert ebben
indirect magának az illető városnak lenne minden tekin-
tetben legtöbb haszna.

Az izolálás ezen elvét még a leg doctrinerabb
felfogás sem tudja, vagy talán nem is akarta, egészen
keresztül vinni; példa réa a bírósági szervezetről hozott
törvényczikk, ebben ugyan is a bírő maga mindentől el
van zárva, de már a királyi ügyészről és törvényészkiről
elnökről ugyanazon törvény még per anagoliam sem em-
lékezik, s mintha már akkor megbánta volna a codificatio,
hogy a legjobb erőket vonta el a közügyektől a nemzeti
közérzüléttől. Ezért nem jutott talán belügyürrünknek
eszébe, sem hogy a közigazgatási tisztviselőkre is ilyen
törvényt ajánljon, sem a kormány intenciója, sem az

előhaladott, emelkedett felfogás nem szolgálhatott alapul ezen 5-ik §. megteremtésére; azért, ha ellene a kisebbség némileg szót is emelt volna, csak azon uton járt, melyen minden más előkelőbb megye és város már utat tört, az egyéni szabadság tiszteletben tartása mellett.

A ki ellen az 5-ik §. állítolag creáltatt, pedig nem aspiral semmire.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 24. 1872.

Király ő felsége kíséretében tegnap reggel a fővárosba érkeztek: Wenckheim Béla báró, Pápay udv. tanácsos, Bellegardé gróf első hadsegéd, több törzstiszt és főtiszt és udvari hivatalnok. (Andrássy nem jött vele) A perronban Tóth és Tisza miniszterek, Huny gr. tábornagy, Gyöngyösi Alajos főpolgármester, Thais Elek főkapitány, Havas Ignác, Sztupa György, Forgó István, Tavaszky Endre képviselő fogadták. A király szívélyesen üdvözölvén a küldöttséget, Tóth miniszter előtt sajnálkozását fejezte ki azon csapás felett, mely a minisztert, anyja halálózása folytán érte, azután kiállításba helyezte hosszabb ittmaradását. Rövid beszélgetés után bucsut vón ő felsége a küldöttségtől s a budai palotába hajtatt.

Kolozsvár képviselőtestület folyó hó 23-án tartott gyűlésében Nagy Péter püspök ur indítványára néhai dr Szabó József halála feletti fájdalomt jegyzőkönyvileg fejezte ki; s egyszersmind elhatározta, hogy az özvegyhez ez alkalomból részvétirát intéz. További tárgyait a gyűlésnek képeztek: a kir. biztosságtól egy átirat a kihágásokra vonatkozólag, melynek a jogi biztossághoz leendő áttétele határozottat el, véleményadás végett; a bor- és hufogyasztási adó egyezmény tárgyában leérkezett pénzügyministeri leirat, tudomásul vétetett; — a bor- és hufogyasztási adó mikénti beszédésére, a szakbiztosság kész munkáit adott bé, melynélfogva a kereskedőkkel szemben szigorúbb eljárás lesz követendő; a pinczék leltározására vonatkozólag kimondott, hogy az általános, minden pinczére kiterjesztve szigorúan fog felvételt; végre a szervezésnél kimaradt, végrehajtókul kinevezett városi törvényszéki hivatalnoknak februárius- és márcziusi fizetésük kiadása ment határozatba.

A kolozsvári egyetem felállítására ügyben folyt tanügyi biztosság tárgyalásait a „Magyar Tanügy“ című havi folyóirat ismerteti. Kolozsvárt a tanzsabadság alapján királyi tudományos egyetem állítatik fel; míg az egyetemi ügy általában rendezettnék, csak ideiglenesen s annyiban történik a kolozsvári egyetemre nézve intézkedés, mennyiben az érintett egyetem felállítására czéljából szükségesnek mutatkozott. A theologiai kar elmarad, azonban a bölcsészeti karból két kar lesz, u. m. bölcsészeti philologikai, történelmi kar és a matematika és természettudományok kara. Kimondja a törvényjavaslat a karok önigazgatását az összes egyetemet érdeklő tárgyakra nézve is. A tanárok első kinevezésénél a karok véleménye nem hallgatható meg. A magántanárok jogosultságát nem a kar, se nem a miniszter kinevezése, hanem a képesség szabja meg.

Az országos iparos gyűlésre hatvan városból 180 iparos képviselő van bejelentve: Szombathely 7,

Kalocsa 9, Pécs 6, Ungvár 5, Arad 6, Nyiregyháza 6, Karczag 5, Kecskemét 15, Miskolc 4, Losoncz 6, Szeged 25, Munkács, A.-M.-Vásárhely 12 küldött által lesz képviselve. Erdélyből több száz és székelyföldi város jelentette be képviselőit.

A német-magyar földhitel és leszámloló bank létrejötté biztosítva van. Ez intézetet a porosz földhitel részvény-társaság, a német hitelintézet s a velük szövetkezett magyar consortium alapítják. Csütörtökön febr. 22-én jött létre Trillovitz kamarás és Schönder bankigazgató, mint a nevezett intézetek képviselői és a pesti consortium közt a végmegállapodás. Az alapítók 30 milliót teszt, melyből 15 millió becsátatik ki 200 talléros részvényekben, melyekre 40% fizetetik be. Az új bank elnöke Somsich lenne.

A magyar színügy pártolóihoz. A magyar vidéki színészet nyugdíjalapjára aláírandó összegek beállításának határideje, a több oldalról nyilvánult óhajlás következtében f. é. márczius hó végéig meghosszabbították. Kelt a magyar színészközösség központi kormányzótanácsának, 1872. február 20-án, Pesten tartott üléséből. **Ribáry József**, s. k. m. kir. belügym. miniszter tanácsos, mint elnök. **Paulay Ede**, s. k. jegyző.

Honvédségi fegyvergyakorlatok. A honvédségi alosztályokhoz már szétküldött a behívó parancs a martius 1-jén kezdődő és april végeig tartó első fegyvergyakorlati turnusra. A második turnus május 1-től június végeig fog tartani.

A muzeum-utcai k. óvoda és gyermekkert — a városi egészségügyi tanács engedélye folytán — martius elején megnyitandó; miről a t. cz. szülők tisztelettel értesítetnek.

Az óvodai bizottmány.

Erdély ujonczjuttaléka összesen 5609 embert tesz, ezek közül 4532 ember a gyalogsághoz, 360 a tábori vadászokhoz, 350 a huszárokhoz, 120 a tüzérséghez és 90 ember a különféle katonai szakokhoz kerülnek. — Horvátország egészben 3155 embert állít a közös hadsereghez és pedig 2041 embert a gyalogsághoz, 720-at a dzsidasokhoz, 130-at a tengerészethez és 260-at a többi katonai szakokhoz.

Ismételt kérelem. Felkérem mindazon t. hatóságokat, egyleteket és magánosokat, kikhez a k. monostori önkényes tüzoltó-egylet gyűjtő iver elküldetnek, sziveskedjenek azokat akkár pénzzel akár a nélkül f. é. márczius 15-éig hozzá meg beküldeni, hogy a begyűlt összeg mérvérvé képest, a szükséges beszerzések eszközölhetők legyenek. K.-Monostoron, 1872 február 23-án. Kodolányi Antal, igazgató.

A kolozsvári zene-conservatoriumnak folyó hó 22-én gf. Péchy Emmanuel ő nmltsága elnöklele alatt folyt ügyeinek intézkedése felett választmányi gyűlés tartatván, felemeltetett azon hir, miszerint a színházi intendantura, az operát színházunknál véglegesen meg akarja szüntetni és annak tagjait és a nagy fáradsággal összeállított zenekart feloszlattatni és elbocsátani kívánja, mely hir ha igaz városunk nagyobb közönségének és a mindennap érkező idegen vendégeinek időöltésére és zene-élvezetére nem csekély kárát okozná. Mire nézve elnök gf. Péchy ő nmltsága a választmány által felkéretett ezen a jó ízlést, aestheticát és a zenei élvezetet a conservatorium és közönségre nézve károsan ható intézkedést,

hathatós befolyásával megakadályoztatni; továbbá hasonló értelembe megkeresés és átírás határozottat a választmány által a színházi intendaturához is. (Bek.)

Értesítés. A kolozvári m. kir. állami képezdeknél a népiszkolai — elemi — tanító, és tenitónó képezítő vizsgák folyó 1872-ik évi april 4 es következő napjain fognak megtartatni. — Miről is a képezítésre jelentkezni szándékozók azon figyelemzetéssel értesítetnek, hogy minden jelentkező tanító, és tanitónőjelölt a miniszteri szabályrendelet 3 ik §. értelmében, keresztlevéllel s tanulmányairól, eddig folytatott pályájáról és erkölcsi magaviseletéről szóló bizonyítványokat fölszerelt folyamodványát, a vizsgálat tartására kitűzött határnap előtt, legalább 14 nappal, a Kolozs-Doboka megyei tanfelügyelőséghez (kolozsvár, belkőzép utca 530. szám) beadni köteles, a később érkezett folyamodványok nem fogadtatnak el. A Kolozsv. áll. képezdek igazgató tanácsának 1872-ben febr. 10-én tartott üléséből **Kovácsi Antal**, jegyző.

Katonai szálláspénzek. A honvédelmi miniszterium és a katonai hatóságok között folyt tárgyalások eredménye: a szálláspénzeknek a tábornokok, törzs- és főtisztek számára egész Magyarországon leendő szabályozása. E czéla kiküldött vegyes bizottság elnöke **Kindermann Antal**, cs. és kir. őrnagy. A bizottság a honvédelmi miniszterium egy képviselője és az illető megyei hatóság jelenlétében a helyi viszonyok tekintetbe vételével fogja megállapítani a lakbéréket. A bizottság működését f. hó 19-én Vácra kezdte meg, annak befejezése után f. hó 27-én Budapestre térend vissza és innen folytatandja körútját az egész országban.

A sátoralja-ujhelyi népbanknál a lefolyt évben a törzsbetevélek 42,319 ft 3 krt, váltókölcsönök 576,096 ft 33 krt, az összes forgalom 666,225 ft 30 krt tett. 86,215 ft 25 krt befizetett alapítók után kamat és osztalék 11,198 ft 79 krt.

A franco magy. bank közelebb tartott igazgatósági ülésén előterjesztetett az üzleti jelentés; a „P. L.“ szerint 320,000 ft tiszta bevételt eredményezett az 1871-ki üzleti év. Az igazgatóság e kedvező eredményre való tekintettel 8 ft osztalékot hoz javaslatba.

A francia törvényhozó testület a szálára az iszakkosság ellen büntető törvényjavaslat tétetett le következő részletekkel: ki 2 év alatt itasságáért kétszer büntetve lön, harmadszor előforduló alkalommal 6—30 napi fogság és, 16—200 francig terjedhető pénzbírsággal fenytetnék, továbbá elveszti cselekvő és szenvedő választási jogát, nyilvános hivatalt nem viselhet ugy 2 évi fegyver hordási jogától is meg lesz fosztva. Vendéglők is kik vendégeik megrészegedését eltűrők büntetés alá jönnek.

Egy orosz kém a határon. A lebergi törvényszék e hó 16-kán kezdte meg a Rückhardt Ede ügyét tárgyalni, ki arról van vádolva, hogy az orosz kormány által kiküldetve, a Galicziából Magyarországra vezető utakat rajzolta le. Rückhardt a múlt nyáron foglák el Galicziában. Oroszországból jött oda, s feltűnt azáltal, hogy lerajzolta a vasutak menetét, tudakozódott minden után, a mit egy ellenséges hadseregnek a betörés eszközlésére tudnia kell, sokszor átrándult Magyar-

országba és különösen tanulmányozta a magyar-galicziai összekötő utakat. Számos fényképet, részletes rajzot, tájképeket és számításokat találtak nála. A per eredményéről tudósítani fogjuk olvasóinkat.

Léghajós-jelenet. Az utóbbi vasárnapok egyikén Bordeaux csaknem oly jelenetnek lett volna tanuja, mely a léghajózás történetében pártját ritkítja. Az elesett katonák árva javára adott tinnepély alkalmával Poitevin asszony egy lóra akart szállni, mely egy léghajóhoz volt erősítve. Míg a legutolsó készülétek törtétek, a felügyelő bizottságon bizonyos nyugtalanság volt észlelhető. Elvégre Poitevin asszony fia nevével a sajkába szállottak és az emellett asszonyság a lóra. Csak a szelelőnek kötele után kellett volna nyulnia, de szerencsétlenségére ez egy férfi kezében volt, ki azt erősen tartotta, elvégre megkerítette a kötelet, de a léggömb a sok gázvesztés miatt nem igen akart fölszálni és heves északnyugati szélről hányatva alig emelkedett 25—30 méternyire. De a szélől hajtva s a közelebbi országot fáiban megakadva sikerült ugyan kimenekedni, hanem most nagy sebességgel a szomszéd házaknak tart a léggömb, és a falhozcsapja a sajkát és a lovat. Elvégre a léggömb melynek sajkájában az emberek eleven vagy holtan, az tudni nem lehetett, még mindig voltak, egy kéménybe akad. Bátor férfiak a háztetejére másznak és Poitevin asszonyt kisegítik a nyeregéből, a két egyént a sajkából; hármuk egyikének sem történt semmi jelentékeny baja. Most a lömentésén fátároznak: lábait összekötötték és a falmellett leeresztették; a lónak sem történt baja.

Nemzeti színház. Vasárnap, február 25-kén „Bibor és gyász.“ Dráma 5 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Febr. 22-ről: 5% Metalliques 62.90. 5% Nemzeti kölcsön 70.80. 1860-diki államkölcsön 103.—. Bankrészvények 844. Hitelrészvények 347.75. London 112.90. Ezüst 111.25. Cs. kir. arany 5.46. Napoleondor 8.97^{5/10}.

Földterhmentesítési kötvények: Magyar 80.40. Temesi 78.—. Erdélyi 76.50. Horv.-Slavon 83.—.

Id. felelős szerkesztő: **Sándor János.**

NYILTTÉR.

(1868 óta)

okleveles fogorvos MÁTHÉ DOMOKOS,

Bécsből;

lak. jelen. Kolozsvárt e hó 29-ig az „Európa“ szálloda 5 és 6. sz. Rendel-fog és szájbjokban szenvedőknek nap. d. e. 9—12-ig d. u. 2—5 óraig. Szegénysorsuaknak ingyen.

Consultatiók és nyomtatott árjegyzékek mindenkinek gratis. 15—25

Hivatalos.

878—105. 1—3 (412)

Pályázat.

A szilvolygi m. kir. közsébbányá hivatnál Hunyadmegyében betöltendő az orvosi állomás, mellyel a XII. rangosztály, 500 frinyi évi fizetés, a társépítési részéről nyugdíjba be nem számítható évi 200 frinyi tisztelet díj, 8 bécsi öi fajrándóság, melyből azonban csak egy negyed termésben, a többi háromnegyed fejében kőszén, még pedig minden-egy öi fa helyett 16 bécsi mássa kőszén szolgáltatni ki, továbbá szabad lakás vagy lakpénzt az évi fizetésnek 15%^o azon felül az ezen állomás töltött b és mégint 10 év után a fizetésnek 100, illetőleg 200 frinyi fel-emelésre való igény egybekötve.

Folyamodványok kellő bizonyítványokkal felszerelve, egy minősítvényi és szolgálati táblázat kíséretében, melyben pályázónak életkoruk, közszolgálatban vagy magánügyekben töltött idejük, elméleti és gyakorlati orvosi ismereteik, és jártasságuk a magyar, német és román nyelvben hitelesen kimutatandók, illető előjáróságtuk után f. é. márczius hó végéig a kolozsvári bányaispéktúrához beérkezendőek.

A pályázók közül orvos, sebész-tudorok a kijelölésnél különös figyelembe fognak vétetni.

Nem hivatalos.

Haasenstein és Vogler,
legnagyobb és legteljesebben

hirdetmény-kiadóiroda

Németországban, Ausztriában és Svájcban,

ellátanak hirdetményeket

az egész föld-minden hírlapjában, postabér és provizó felszámítása nélkül a legulánysabb eredeti árat mellett, s irodájuk van **Bécsben, Neuer-Markt II, Prágában, Graben 27, Pesten, Uri-utca 13. sz. a.**

valamint

Berlinben, Chemnitzben, Erfurtban, Gießenben, Kölnben, Lipszében, Magdeburgban, Nürnbergben, Nenchátelben,

Bermben, Churban, Majnai Frankfurtban, Halleban, Lausanneban, Luczernben, Münchenben, Stutgarban, Zürichben.

Robey & Company Limited,

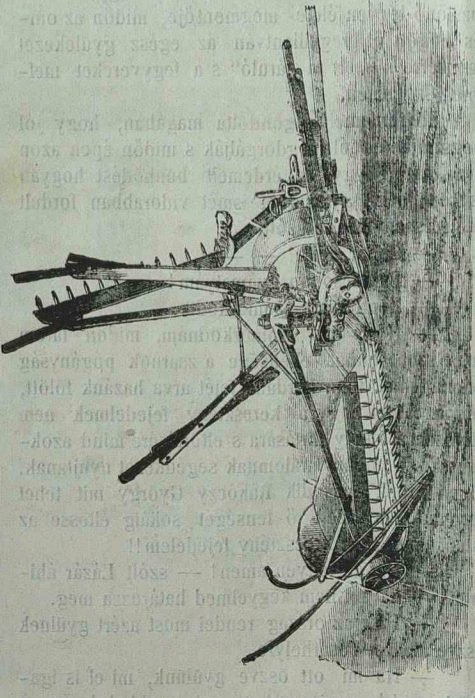
angol gépész-mérnökök és gazdasági gégyárosok,

Pesten, álló-ut 1. sz. alatt,

sielnek ezáltal közhírre tenni, miként sikerült WOOD W. A. amerikai arató-gégyárossal Amerikában és Angliában jelenleg legjobbnak elismert CHAMPION-féle arató-gépek és WOOD-féle kaszálók kizárólagosan Magyarországon szerződni. A híros WOOD-féle amerikai gyárban készült gépekből eddig már 152,371 adatott el, mely nagy összeg a gépek előszerettségéről legjobban beszél, tekintve sem véve azon tényt, hogy a kibontott kiállításokon és kísérletek alkalmával 400 érteket felüli nyertek a föld minden országában, beleértve a legelső díjakat, melyek csak valaha adtak a gazdasági gépész-terén, hasonló czélokra készült gépeknek.

CHAMPION-féle magánlerakó arató-gépek és WOOD-féle kaszálók Magyarországon számára csak általunk rendelhetők meg, és habár ez a gépekből nagy készletet is tartunk raktárunkban, ezenel tiszteletteljesen felkérjük a nagyérdemű gazdaközönséget, becses megrödeléseit minél előbb kezelnékhez juttatni, hogy azokat a szokott pontossággal kellő időben végrehajtassunk.

Hogy ezen gépekkhez kívánatos tartalékrészek is nálunk mindig készen találhatók, feleslegesnek gondoljuk felemlíteni.

Egyáltalán van szerencsénk jelenteni, miként Patent vasármas és vasgerendás cseplő-gépeinkre már eddig is rendkívül számos előjegyeseink vannak az 1872-ki cseplő-idejnyre, mért is a venni szándékozók teljes tisztelettel felkérjük, megrödeléseiket mihamarabb beküldni.

Hogy gőzmozdonyaink az 1869-iki szónoki és 1871-iki miskolci kiállításokon a legjavasabb tűző-nyavagat, a legrovidebb idő alatt a legtöbb gőzt produkálták, s hogy tavalyi patent vasármas cseplőgépünk az első díjt 30 aranyal és a nagy arany-éremet nyerte, továbbá hogy patent vasármas és vasgerendás gépeink tartósságra és nagy munkaképességre nézve minden más, hasonló czélra készült gépeket fölülmárnak, eléggé ismeretes tények, minsem hogy szükséges lenne gépeink fölkeltetésére viit előszertviségét bővebben is bizonyítani.

Robey & Company Limited,

Pest, álló-ut 1. sz.

Képes árjegyzékek ingyen kaphatók.

6—24

(305)

A kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön társulat

1. leszámított váltókat, utalványokat, kihuzott sorsjegyeket és kereskedelmi kötvényeket;
2. vesz és elad földterhmentesítési kötvényeket, részvényeket, magán kötvényeket és más értékpapirokat saját és idegen rovtásra;
3. béhaj váltókat és évi járulékok, kamatok, osztalékok, szelvények, utalványok és más ezímen levő követeléseket; kiveszi a pénztárból az utalványozott földterhmentesítési kötvényeket;
4. elfogad örzeményképpen mindennemű értékpapirokat és érték tárgyakat;
5. elfogad folyó számlára pénzeket, váltókat és értékpapirokat, a melyekről utalványok újjan lehet rendelkezni;
6. átvessz pénzeket, a melyekről kamatozó, felmondási határidőhöz kötött s hátrahagy forgatható pénztárgyeket ad ki; az ilyenmű pénztárgyekek legtiszebb értéke 100 frt;
7. a zálogkölcsön-üzletben kölcsönököt ad a) mindennemű ingóságra, b) drágaságra; ékszerre s arany- és ezüstművekre; c) értékpapirokra, azaz mindennemű államkötvényekre és iparvállalat részvényre.